

KL høringssvar- styrkelse af straffniveauer for ulovlig flytning og anvendelse af forurennet jord, for manglende efterlevelse af regler om bygge- og anlægsaffald og for visse andre regler i lov om miljøbeskyttelse og lov om forurennet jord

KL takker for muligheden for at komme med bemærkninger til høring over Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om forurennet jord (Styrkelse af straffniveauer for ulovlig flytning og anvendelse af forurennet jord, for manglende efterlevelse af regler om bygge- og anlægsaffald og for visse andre regler i lov om miljøbeskyttelse og lov om forurennet jord).

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsfristen. Der tages derfor forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Generelle betragtninger

KL bakker overordnet op om forslaget om skærpede bøder på jord- og affaldsområdet. Højere bøder er nødvendige og sender et klart politisk signal om, at overtrædelser tages alvorligt. Højere bøder kan dog ikke løfte problemet med bevist snyd alene, men højere straf kan gøre det mindre lukrativt at snyde. Især hvis straffen matcher gevinsten samt beløb for lovbruddet. Vi gør dog opmærksom på, at selvom forhøjelse af bødestørrelsen er et skridt i den rigtige retning, så løser det ikke problemerne med manglende overholdelse af regler om håndtering af forurennet overskudsjord eller efterlevelse af regler om bygge- og anlægsaffald.

For at opnå den ønskede effekt af lovændringen er det nødvendigt, at forhøjede bøder ledsages af de øvrige tiltag, som arbejdsgrupperne under Miljøstyrelsen har foreslået i de to bruttokataloger ([Nye ideer til at styrke indsatsen mod svindel med jord og byggeaffald - Miljøstyrelsen](#)). Først i kombination kan disse virkemidler bidrage til reelt at reducere ulovlige jordflytninger og affaldshåndtering for at beskytte miljø og grundvand.

Skærpede bøder

Forslaget giver et mere ensartet og brugbart udgangspunkt for bødefastsættelse i politianmeldelser og understøtter kommunernes dialog med anklagemyndigheden i forbindelse med en politianmeldelse af en overtrædelse af jordforureningsloven eller jordflytningsbekendtgørelsen.

Det er særligt positivt, at der lægges op til væsentligt højere bøder ved grove overtrædelser, gentagelsestilfælde og i sager, hvor der er opnået eller tilsigtes en økonomisk gevinst. Tidligere har bødestørrelser i flere tilfælde været så lave, at de reelt ikke har haft en tilstrækkelig præventiv effekt.

Dato: 5. januar 2026

Sags ID: SAG-2025-05001
Dok. ID: 3651154

E-mail: JANI@kl.dk
JANI@kl.dk
Direkte: 3370 35153370
3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
S
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

Kommunernes rolle

Med lovforslaget lægges op til, at virksomheder, der ikke følger en indskærpelse som udgangspunkt altid skal føre til en politianmeldelse selv for mindre forseelser (s. 43). Selvom KL deler intentionen, gør vi opmærksom på, at det er meget ressourcetungt for en kommune at lave en politianmeldelse. En praksis, hvor selv bagatelagtige overtrædelser af erhvervsvirksomheder skal anmeldes, vil derfor kræve tilførsel af ekstra ressourcer til opgaven i kommunerne.

KL efterlyser derfor vejledning af kommunerne i proces og vurdering af overtrædelser i forhold til, hvorvidt kommuner skal politianmelde eller foretage anden håndhævelse. Ifølge lovforslaget er der ingen grænse. I så fald er der behov for vejledning og konkrete eksempler på, hvornår en fejl bliver til en forseelse og skal politianmeldes. Samtidig vil det være hensigtsmæssigt, at myndighederne udarbejder en skabelon for politianmeldelse til kommunernes brug. Det vil fremme en ensartet praksis over hele landet.

Det er positivt, at kommunerne fremover får mulighed for at gå direkte til politianmeldelse uden forudgående påbud eller indskærpelse, da det vil kunne lette sagsbehandlingen ved de grove overtrædelser.

Bødernes størrelse

Kommunerne politianmelder allerede i dag de mest alvorlige lovovertrædelser samt sager, hvor der vurderes manglende vilje eller evne til at bringe et ulovligt forhold til ophør. Bødestørrelserne varierer afhængigt af overtrædelsens grovhed. Når kommunerne indgiver en politianmeldelse, er den baseret på en helhedsvurdering. Kommunen redegør for forhold som grovhed, gentagelser, økonomisk gevinst eller besparelse samt om den ansvarlige burde have vidst bedre. På baggrund af dette giver kommunen ofte et samlet overblik over fortjeneste ved lovovertrædelsen.

Kommunerne skal på opfordring fra politimyndigheden udarbejde bødeforslag til anklagemyndigheden. Politiet anbefaler, at kommunen tager udgangspunkt i Ankestyrelsens katalog over bødestørrelser i miløsager. KL mener, at fastlæggelsen af bødestørrelse bør varetages af anklagemyndigheden, da opgaven kræver omfattende skøn fra kommunale medarbejdere – især ved gentagne overtrædelser. Hvilket ikke er en kerneopgave for kommunale miljømedarbejdere.

Det nye politiforlig afsætter 10 mio. kr. årligt til natur- og miløsager. Det er tiltrængt og KL håber, at det kan reducere antallet af henlagte sager og sikre, at politiet har ressourcer til at rejse miløsager, især i lyset af de forhøjede bødestørrelser. Det bør også udmønte sig i lettere sagsbehandling hos kommunerne, så de ikke skal gøre anklagemyndighedens arbejde med at udarbejde skøn over bødeforslag.

Det er vores erfaring, at de bøder der blive givet i dag varierer alt efter grovhed. Det giver mening, at bødestørrelsen også varierer efter virksomhedens størrelse, og det er positivt, at lovforslaget tager udgangspunkt i antal ansatte for hele virksomheden, da det ellers er muligt at opdele virksomheden i udførende selskaber, hvor de ansatte organisatorisk er placeret i et søsterselskab.

Dato: 5. januar 2026

Sags ID: SAG-2025-05001
Dok. ID: 3651154

E-mail: JANI@kl.dk JANI@kl.dk
@kl.dk
Direkte: 3370 35153370
3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
SWeidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk www.kl.dk
Side 2 af 4

Dato: 5. januar 2026

Sags ID: SAG-2025-05001
Dok. ID: 3651154

E-mail: JAN1@kl.dk
JANI@kl.dk
@kl.dk
Direkte: 3370 35153370
3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
S
Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
www.kl.dk
Side 3 af 4

Sammenhæng med anden lovgivning

Lovforslaget beskriver grundigt, hvilke muligheder, der er for at forhøje straffene for forseelser inden for Miljø- og Ligestillingsministeriets ressort. Ligesom der savnes en kobling til øvrige tiltag, der skal øge sporbarhed for jord og byggeaffald, savnes der også en kobling til overtrædelser på Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort i forhold til håndtering af bygge- og anlægsaffald.

I lovforslaget fremgår bl.a., at sporbarhed er et vigtigt punkt, når jorden flyttes eller affaldet håndteres, hvilket tilgodeses ved anmeldelse af kommende jordflytninger og affald. En central del af det er korrekt registrering som indsamler eller transportør i Affaldsregistret og korrekt overdragelse af affaldet jf. reglerne i affaldsaktørbekendtgørelsen. Derfor bør der med lovforslaget også tages stilling til forhøjelse af straffe i de tilfælde, hvor reglerne i affaldsregisterbekendtgørelsen eller affaldsaktørbekendtgørelsen ikke følges. Der bør tages udgangspunkt i den problemstilling, der ønskes løst og ikke ud fra ressortfordelinger.

Sammenhæng til arbejdsgruppens forslag

Som nævnt ovenfor bør forhøjede bødestrafte ikke ses isoleret, men der bør derimod gennemføres en generel revision af reglerne for jordhåndtering og bygge- og anlægsaffald, jf. arbejdsgruppens arbejde på området. Et af de steder, hvor der fx er behov for skærpede regler, er ift. vilkår, der sikrer bedre sporbarhed af jord- og bygge- og anlægsaffald.

For eksempel er det nødvendigt med certificering/autorisation af prøvetagere, sporbarhed af jord og prøver samt at al jord, der køres, skal anmeldes.

I lovforslaget lægges på til, at manglende efterlevelse af vilkår i en godkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven skal kunne skærpes (afsnit 2.3.1.2.5). I den forbindelse er det værd at nævne, at der savnes standardvilkår for affaldshåndteringsvirksomheder. Miljøgodkendelserne til indsamlingsvirksomheder eller modtagepladser har ikke fokus på håndtering af affald på pladsen, reglerne om affaldsanmeldelser og indberetning af mængder retur til kommunerne. Derfor er der risiko for, at rent og forurenede jord og/eller affald blandes på pladserne uden, at tilsynsmyndigheden har de rette værktøjer til at gribe ind.

Konkrete bemærkninger til høringsmaterialet

Kommunerne har følgende mere tekniske og konkrete bemærkninger til høringsmaterialet:

- **§ 8-tilladelser:** Det fremstår uklart, om bødeniveauet på 100.000 kr. er tiltænkt både § 8, stk. 1 (ændret arealanvendelse) og § 8, stk. 2 (bygge- og anlægsarbejder). Der opfordres til en præcisering, da konsekvenserne kan være meget forskellige, særligt for mindre projekter. Bødestørrelsen er ude af proportioner for de mindre projekter, som fx private ledningsarbejder, et skur, etablering af legeredskaber på en legeplads og lignende, som også skal have § 8-tilladelse. Det er dog positivt, at straffen for at "glemme" § 8 tilladelse også er skærpet.

- **Forholdsmæssighed:** Bødestørrelsen forekommer ude af proportion i forhold til mindre projekter som private ledningsarbejder, etablering af skure eller legepladsudstyr, hvor der også kræves § 8-tilladelse.
- **4-ugers-reglen:** Det bør præciseres, at opgravning og håndtering af jord kan ske inden udløb af 4 uger efter anmeldelse, hvis kommunen har anvist eller accepteret anmeldelsen. (Afsnit 2.3.2.2.4)
- **Henvisninger:** Der er uklarhed omkring henvisningen til § 73, stk. 2 og 3. Det bør præciseres, hvilken lovbestemmelse der henvises til. (Afsnit 2.3.2.2.6)
- **MBL § 40 b:** Det savnes, at mulighederne for registrering og frakendelse af retten til at være transportør eller modtager ved gentagne overtrædelser efter miljøbeskyttelseslovens § 40 b indgår tydeligere. Et centralt, offentligt tilgængeligt register kan have en væsentlig præventiv effekt, på linje med ordninger kendt fra andre brancher fx smiley-ordningen for restaurationsbranchen. Man kunne tænke noget lignende for entreprenørvirksomheder.

Dato: 5. januar 2026

Sags ID: SAG-2025-05001
Dok. ID: 3651154

E-mail: JANl@kl.dkJANl@kl.dk
Direkte: 3370 35153370 3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København
SWeidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dkwww.kl.dk
Side 4 af 4

Økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne

Lovforslaget anfører, at man ikke forventer økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige. KL mener, at kommunerne får ekstra arbejde med at vurdere karakter af overtrædelser i forhold til politianmeldelse samt give forslag til bødestørrelse med de skærpede og differencerede bødeniveauer. KL ønsker derfor at få lovforslaget i økonomisk høring.

Med venlig hilsen

Janne Sommer
Specialkonsulent

Julie Bülow Appelqvist
Specialkonsulent